

В. В. Дабіжа,

к. держ. упр, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин та політичного консалтингу, начальник відділу аспірантури та докторантури (за сумісництвом),

Відкритий міжнародний університет розвитку людини "Україна", м. Київ, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7000-4635>

А. В. Мельничук,

аспірант за спеціальністю 281 "Публічне управління та адміністрування",

Відкритий міжнародний університет розвитку людини "Україна", м. Київ, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-6672-3301>

DOI: 10.32702/2306-6814.2024.13.200

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ В КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

V. Dabizha,

PhD in Public Administration, Associate Professor, Associate Professor of the Department of International Relations and Political Consulting, Head of the Department of Postgraduate Studies and Doctoral Studies,

Open International University of Human Development "Ukraine", Kyiv, Ukraine

A. Melnychuk,

Postgraduate student, Speciality in 281 "Public Management and Administration",

Open International University of Human Development "Ukraine", Kyiv, Ukraine

PUBLIC ADMINISTRATION IN THE CONTEXT OF INTEGRATION PROCESSES

У статті розглянуто публічне управління в контексті інтеграційних процесів. Зазначається, що публічне управління — це циклічний процес реалізації функцій планування, організації, мотивації та контролю, пов'язаних функціями прийняття рішень і комунікації у певній суспільній галузі та на будь-якому рівні, коли відбувається активна співпраця органів державної влади й органів місцевого самоврядування із громадянським суспільством. Публічне управління сучасної України повинне відповідати вимогам Good Governance, оскільки вони є основоположними принципами становлення ЄС, втілені у практику його функціонування. Зазначається, що такими принципами є участь, верховенство права, транспарентність, прозорість, відповідальність, консенсус, справедливість та інклюзивність, ефективність, результативність та підзвітність, стратегічне спрямування. У статі прослідковано, як ці принципи втілюються в систему публічного управління України.

In the conditions of the restructuring of the system of international relations, world society, subjects of world politics are beginning to understand that only group leadership, collective cooperation, transnationalization of international relations, close interaction between actors, clear coordination of their actions, development of universally binding norms and rules can preserve the existence of humanity. Today, all the countries of the European Union must unite in achieving common goals in matters of ensuring good public administration, in particular, the ability of local and regional authorities to provide high quality services and adequately respond to the legitimate expectations of citizens, correspondence between the powers and resources of local and regional authorities, increasing interest and involvement of the community in solving state problems both at the local and regional level, formation of cooperation between local and regional authorities. Ukraine's course towards European integration caused the need to reform the public administration system. The article discusses public administration in the context of integration processes. It is noted that public administration is a cyclical process of implementation of the functions of planning, organization, motivation and control, connected by the functions of decision-making and communication in a certain social sphere and at any level, when there is active cooperation of state authorities and local self-government bodies with civil society. The purpose of the study was to analyze the principles of Good Governance and their implementation in the public administration system of Ukraine. The public administration of modern Ukraine must meet the requirements of Good Governance, as they are the fundamental principles of the formation of the EU, embodied in the practice of its functioning. It is

noted that such principles are participation, rule of law, transparency, accountability, consensus, fairness and inclusiveness, efficiency, effectiveness and accountability, strategic direction. The article traces how these principles are implemented in the public administration system of Ukraine. It is noted that citizen participation and responsibility; political stability and absence of violence; government efficiency; quality of regulatory policy; Rule of Law; corruption control can ensure reformed public administration.

*Ключові слова: публічне управління, інтеграція, Good Governance, принципи.
Key words: public administration, integration, Good Governance, principles.*

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

У сучасному світі відбувається перебудова системи міжнародних відносин, світового соціуму, змінюються уявлення про безпеку, конфлікти, способи їх вирішення, з'являються фактори, які впливають на ці процеси, прискорюючи або уповільнюючи їх. Одним із таких факторів є активізація агресивності країн-терористів, які намагаються перерозподілити владу на світовій арені, зробити світ моноцентричним, у якому переважає закон сили, підкріплений ядерною зброєю. Зокрема, мирний світовий порядок зруйнований вторгненням росії в Україну [17]. В таких умовах суб'єкти світової політики починають розуміти, що лише групове лідерство, колективна співпраця, транснаціоналізація міжнародних відносин, тісна взаємодія між акторами, чітка координація їхніх дій, розроблення загальнообов'язкових норм і правил може зберегти людство від армагедону. На світовому рівні відбувається пошук нових методів управління, ефективних засобів здійснення владних повноважень, реалізації світової політики, основою якої виступає інтеграція. В таких умовах актуальною є проблематика, пов'язана з модернізацією публічного управління як на світовому, так і на національному рівнях, виробленням інтеграційних стратегій публічного управління, особливо в контексті прагнення України до європейської інтеграції.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Курс України на євроінтеграцію зумовив появу низки наукових робіт, у яких піднімаються проблеми публічного та державного управління з огляду на інтеграційні процеси, що відбуваються. Так, державне управління в ході міжнародної інтеграції України, його особливості та виклики стали предметом дослідження в роботах К. Ізбаш та Н. Домброван. Трансформації публічного управління з огляду на європейський досвід вивчають В. Баштанник, М. Богатирьова, І. Лозицька, К. Нестеренко та інші. Р. Масик наукові дослідження присвячує впливу євроінтеграційних процесів на сферу публічного управління. С. Телешун, С. Ситник, І. Рейтерович наголошують на необхідності

генерації нових смислів управління в контексті світових викликів. Дослідження та публікації з такої проблематики з'являються регулярно, наукові дискусії та обговорення продовжуються, оскільки система публічного управління України повинна бути адаптованою та відповідати вимогам Європейського Союзу.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою дослідження став аналіз принципів Good Governance та їх втілення в систему публічного управління України.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

23 червня 2022 року Україна отримала статус кандидата на вступ до ЄС, а 14 грудня 2023 року Європейська рада приймає рішення про відкриття переговорів з Україною щодо вступу. 25 червня 2024 року планується міжурядова конференція, яка буде офіційним стартом переговорів про вступ України до ЄС. Таким чином, Україна впевнено йде до соціально-політичної, фінансово-економічної та соціокультурної інтеграції з європейськими державами.

Поняття "інтеграція" походить від латинського "повнення, відновлення" та означає добровільне та взаємовигідне об'єднання "будь-яких елементів в одне ціле, а також поєднання та координацію дій різних частин цілісної системи; процес взаємозближення і взаємодії окремих структур" [11]. У випадку євроінтеграції її частинами (суб'єктами) виступають європейські держави, а цілим — Європейський Союз, що "дозволяє отримати такі матеріальні, інтелектуальні та інші засоби, яких жоден з учасників не мав би, діючи автономно" [7, с. 118], завдяки тому, що в результаті виникає синергетичний ефект як закономірність групової взаємодії.

Європейська інтеграція передбачає соціально-економічні перетворення, адаптацію технічних, технологічних і виробничих стандартів, трансформацію та реформування суспільно-політичної сфери життєдіяльності держави та громадянського суспільства, яке відіграє провідну роль у цих процесах. Саме з ініціативи громадянського суспільства шлях України до євроінтеграції не зупинився у 2014 році. Суспільне управління, головним актором якого виступає громадянське суспільство,

здійснюється переважно через децентралізацію, що робить його публічним.

Сутність поняття "публічне управління" згідно з визначенням, наданим Програмою розвитку ООН — це "цілісний механізм реалізації влади, який фінансується за рахунок державного бюджету і відповідає за управління і координацію роботи виконавчої гілки влади та її взаємодію з іншими зацікавленими сторонами в державі, суспільстві та зовнішньому середовищі" [3]. Під механізмами реалізації влади маються на увазі політика, правила, процедури, системи, організаційні структури, персонал тощо.

Становлення поняття "публічне управління" пов'язують із процесами передачі частини функцій держави органам місцевого самоврядування, приватного сектора та неурядовим організаціям [10, с. 45], тобто виконання управлінських функцій у публічній сфері може здійснюватися навіть окремими фізичними і юридичними особами, якщо їх діяльність пов'язана з суспільними справами. Процес публічного управління дослідники розуміють як неперервний циклічний процес реалізації функцій планування, організації, мотивації та контролю, пов'язаних функціями прийняття рішень і комунікації у певній суспільній галузі та на будь-якому рівні, коли відбувається активна співпраця органів державної влади й органів місцевого самоврядування із громадянським суспільством, людиною, підприємцями. Публічний управлінець своєю діяльністю прямо впливає на якість життя громадян [10, с. 45].

В контексті інтеграційних процесів публічне управління набуває особливих рис та ознак, що відповідають вимогам Європейського Союзу, до якого доєднується Україна. Взаємодія органів виконавчої влади та інституцій громадянського суспільства, представницьких установ, відносини між різними організаціями повинні будуватися на нових засадах [5, с. 40]. Провідним принципом публічного управління стає його відповідність концепції "Good Governance", яка формувалась з огляду на положення концепцій політичних мереж, багаторівневого управління, відповідає основоположним принципам становлення ЄС, практиці його функціонування. Як управлінська модель "Добре врядування" сформувалося у 1997 році, коли вийшла у світ Програма розвитку ООН "Governance" для сталого розвитку людських ресурсів" [14, с. 114]. Програма розвитку ООН трактує Good Governance як практику "економічного, політичного та адміністративного здійснення влади на всіх рівнях". Це поняття об'єднує "механізми, інститути та процеси, в яких громадяни та їх групи висловлюють власні інтереси, реалізують свої законні права, виконують обов'язки й балансують між відмінностями" [15]. У першій чверті XXI століття міжнародні актори визнають, що існує міцний зв'язок між належним управлінням, розвитком та правами людини. Провідними визначаються інклюзивні політичні процеси та інститути, які активно залучають суспільство до управління, спонукають до розвитку громадянських ініціатив, реагують на суспільні потреби, надають основні послуги. Крім того, зазначається у публікаціях ПРООН [15], належне врядування сприяє звільненню від насильства, страху та злочинності, миру та безпеці суспільства.

Основні характерні риси Good Governance відповідають концептуальному документу "Програма розвит-

ку ООН (UNDP, ПРООН)", прийнятому в січні 1997 р. Саме вони стали основою системи публічного управління країн ЄС, куди прямує Україна. Такими рисами є участь, верховенство права, транспарентність, прозорість, відповідальність, консенсус, справедливість та інклюзивність, ефективність, результативність та підзвітність, стратегічне спрямування. Прослідкуємо, як ці принципи втілюються в систему публічного управління України.

Головною рисою теорії публічного управління є те, що люди розглядаються з позиції активних учасників державного управління [8]. Принципи партисипаторної демократії є провідними для системи публічного управління, оскільки передбачають участь усіх громадян, пряму або опосередковану, у політичних процесах, що відбуваються в суспільстві. Прямою участю є участь громадян у виборах, референдумах, зборах громад, громадських організаціях тощо, опосередкованою є участь через представницькі органи, що надає можливість кожному висловити свою думку через установи чи представництва. Право участі у здійсненні влади закріплене у Конституції України (Ст. 5) [1]. Така участь ґрунтується на свободі слова та об'єднань. Усі представники суспільства повинні бути поінформовані та мати змогу висловлювати власне ставлення до того або іншого прийнятого рішення. Механізмами впровадження цих принципів є можливість широкого обговорення проблем у соціальних мережах, подання петицій до органів центральної влади, місцевого самоврядування, утворення та функціонування громадських організацій тощо. Так, за даними Державної служби статистики України, станом на 1 січня 2023 року в Україні було зареєстровано 99 556 громадських організацій, 28 757 професійних спілок, 27 091 релігійна організація, 26 846 благодійних організацій, 2 212 асоціацій громадських об'єднань, 1 762 органи самоорганізації населення та 318 творчих спілок [12]. За результатами соціологічного дослідження "Громадянське суспільство України в умовах війни — 2022" ICAP "Єднання", у 2022 році створено 6 367 нових благодійних організацій задля реагування на нагальні виклики війни [12].

Верховенство права — не лише риса Good Governance, але й один з базових принципів ЄС. "Влада закону (Rule of law)" стала першочерговим завданням для української держави. Поступово здійснюється реформування правової системи України, яка набуває ознак справедливості, прозорості, рівності. Неупереджене застосування законодавства, особливо відносно прав людини; підвищення рівня правової культури і освіти громадян, у тому числі посадових осіб, які застосовують право; процедури конкурсного відбору суддів з оцінкою їх доброчесності та професійності — ось далеко неповний перелік напрямків на шляху до Acquis communautaire, правової системи Європейського Союзу. Зокрема, Український центр європейської політики у співпраці з Центром політико-правових реформ підготували дослідження [16], у якому запропонували перелік цільових індикаторів щодо функціонування судової системи України. Індикатори були визначені за результатами аналізу чинного законодавства та його практичного застосування, враховують національну специфіку української судової системи, попередні етапи її рефор-

мування та розподілені за чотирма складовими: незалежність, підзвітність, ефективність, професійність. Наприклад, до індикаторів підзвітності включають проведення кваліфікаційного оцінювання суддів, створення служби дисциплінарних інспекторів та прозорість судової системи; індикатори ефективності судової системи спрямовані на створення економічно обґрунтованої та ефективної мережі судів, що відповідає адміністративно-територіальному устрою та забезпечує рівні можливості доступу до правосуддя. Окрім того, до індикаторів включено наявність інформаційних та комунікаційних ІТ-засобів у системі правосуддя. Венеціанська комісія рекомендувала також створення спеціального органу у складі міжнародних експертів з прав людини та представників громадянського суспільства. Відбуваються також реформи українських правоохоронних органів, які передбачає Комплексний стратегічний план реформи всього правоохоронного сектора (OAS) та міжнародні стандарти.

Відповідність принципу верховенства права включає в себе також низку заходів, спрямованих на боротьбу з корупцією. Це і підвищення ефективності, незалежності та доброчесності Національного антикорупційного бюро України (НАБУ), Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (САП) та Національного агентства з питань запобігання корупції (НАЗК), і підвищення ефективності управління арештованими та конфіскованими російськими та пов'язаними з росією активами. Це і реалізація Державної антикорупційної програми з акцентом на таких сферах, як будівництво, інфраструктура, економічне регулювання, митниця, антимонопольна політика, правосуддя. Аналітики зазначають також прогрес у підвищенні прозорості державних закупівель, зокрема за допомогою Prozorro, продаж арештованих активів через систему Prozorro Sale.

Прозорість або транспарентність публічного управління полягає у вільному доступі до інформації, у відкритості політики, яка реалізується, у прийнятті рішень, що відповідають встановленим "правилам гри". При цьому всі інституції працюють відкрито, застосовуючи інформаційні технології, відкриті бази даних, орієнтуючись на високу якість обслуговування населення, активний обмін інформацією між всіма ланками влади. Прикладом реалізації принципу прозорості може бути залучення громадян до формування бюджетних асигнувань та контролю за видатками з нього, прозоре проведення тендерних закупівель, забезпечення дотримання професійної етики держслужбовцями тощо.

Відповідальність (Responsiveness) інститутів публічної політики передбачає, що вони, враховуючи потреби всіх зацікавлених сторін, несуть відповідальність за всі рішення, дії та бездіяльність, вчинені її представниками. При цьому, виступаючи посередником між різними інтересами громадян та їх об'єднань, публічне управління позиціонує себе як гаранта узгодження різних інтересів у суспільстві для досягнення згоди щодо важливих суспільних питань, тобто займається виробленням суспільного консенсусу. Орієнтація на консенсус (Consensus orientation) полягає в збалансуванні публічних і приватних інтересів з метою досягнення узгодженості в суспільстві з будь-яких питань з метою сталого розвитку.

Сучасне публічне управління, орієнтуючись на права кожного громадянина, забезпечує справедливість для громади, вирішує питання добробуту всіх груп населення. Принцип справедливості затверджує рівноправність громадян щодо підтримання та покращення власного добробуту, спираючись на засади субсидіарності та пропорційності. Принцип субсидіарності закріплений в ст. 5 Договору ЄС [4] та є відображенням політичної концепції, згідно з якою механізм управління суспільством має будуватися "знизу вгору": всі проблеми, які можуть ефективно вирішуватися на місцях, належать до компетенції муніципальних органів як найбільш близьких до населення. Таким чином, кожен рівень управління є допоміжним (субсидіарним) по відношенню до нижчого і вирішує лише ті завдання, які можуть бути вирішені найбільш ефективно. Все це забезпечується розподілом компетенції державних органів, широкою децентралізацією влади, коли регіональна політика здійснюється на основі розподілу владних повноважень, за якими місце надання управлінської послуги максимально наближене до її безпосереднього споживача з урахуванням повноти надання належної якості послуги шляхом концентрації матеріальних і фінансових ресурсів на відповідному територіальному рівні управління.

З іншого боку, принцип справедливості як характеристика демократичності публічного управління може реалізовувати себе у концепті "інклюзивної політики". Інклюзивна політика — це соціальна політика держави, яка спрямована на збільшення ступеня участі всіх громадян в соціумі, у тому числі людей з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Причому, Д.Аджемоглу та Дж.Робінсон [2] відстоюють позицію, за якої інклюзивні політичні або економічні інститути є ознакою успішності країни, її інноваційності та відкритості. Саме завдяки таким інститутам різні сили і зацікавлені групи можуть заробляти і захищати власні інтереси, зберігаючи рівні права, безбар'єрність входження на ринок, захист власності, захист від монополій і свавілля, рівного та вільного доступу до суспільного блага. Таким чином, справедливість реалізується за допомогою визнання цінності плюралізму у демократичному суспільстві. Інклюзивність спонукає до творчості, до пошуку неординарних та нестандартних рішень, здорової конкуренції, що в інформаційному суспільстві призводить до розвитку технологій, мотивує отримувати високоякісну освіту тощо. У центрі публічної політики та публічного управління таким чином опиняється людина, таланти та навички якої використовуються ефективно та приносять користь усьому суспільству. При цьому кожна людина має право, і його реалізовує, обирати, де саме вона може застосувати власні здібності, і якої саме мети вона хоче досягнути. Частиною інклюзивних інститутів, на думку Д.Аджемоглу та Дж.Робінсона [2], є захищені права приватної власності, неупереджена система правосуддя, рівні можливості для кожного громадянина. Інклюзивні політичні інститути сприятимуть впровадженню антрепренерської системи рекрутування управлінських кадрів, коли до органів управління різного рівня залучаються працівники з високим творчим потенціалом, позитивними індивідуальними якостями, такими як відповідальність, ініціативність,

критичність мислення, чесність. Окрім того, інклюзивні політичні інститути запобігають свавіллям влади, роблять її підконтрольною громадянському суспільству. Як бачимо, принцип інклюзивності начебто об'єднує всі характеристики Good Governance та надає публічному управлінню системності.

Ще однією рисою Good Governance є ефективність і результативність. Публічне управління спрямовується на результативність прийнятих рішень, на раціональне використання ресурсів, на підвищення якості бюджетних послуг шляхом активної співпраці органів державного управління з некомерційними структурами, з населенням.

Самі процеси прийняття рішень повинні бути прозорими, а публічне управління має відповідати за їх результати, тобто бути підзвітними широкій громадськості. Органи публічного управління мають регулярно звітувати про свою діяльність перед суспільством. Ця підзвітність має метою не лише контролювати діяльність органів публічного управління, але й покращує якість самого суспільства, оскільки органи публічної влади, інститути громадянського суспільства та приватного сектора громадськості "наглядають" і контролюють діяльність один одного.

Оскільки концепція Good Governance покликана забезпечувати сталий розвиток людства, то вона повинна орієнтуватися на довготермінові результати з урахуванням інтересів майбутніх поколінь. Для цього застосовується індикатор сталого розвитку, який передбачає баланс між різноманітними критеріями через узгодження інтересів усіх учасників суспільних відносин. В цьому і полягає реалізація принципу "стратегічне бачення". Законодавство України ставить перед публічним управлінням завдання "забезпечити результативність, ефективність, відкритість та інклюзивність управлінського процесу, підзвітність та відповідальність суб'єктів управління, сприяти переходу до горизонтальної системи суспільної координації прийняття та реалізації управлінських рішень за участі всіх зацікавлених сторін на національному, регіональному та місцевому рівнях" [9].

Р. Чада [13, с. 4] зазначає, що країни, які прагнуть до інтеграції, застосовуючи провідні принципи Good Governance, мають виявляти демократично-легалізовану політичну волю, мати відповідні політико-адміністративні знання та здібності, добровільно співпрацювати в межах країн і на міжнародному рівні. Сьогодні всі країни Євросоюзу повинні об'єднатися у досягненні спільних цілей в питаннях забезпечення якісного публічного управління, зокрема, спроможності місцевих і регіональних органів влади забезпечувати високу якість послуг та адекватно реагувати на законні очікування громадян, відповідності між повноваженнями і ресурсами місцевої і регіональної влади, збільшення зацікавленості та залучення громади до вирішення державних проблем як на місцевому, так і на регіональному рівні, формування співпраці між місцевою і регіональною владою [6, с. 23].

Отже, термін Good Governance краще сприймати як "високу здатність забезпечувати адекватне державне керування, публічне управління, вироблення адекватних політичних рішень", тобто як гармонійне поєднання політичної та адміністративної складових частин в управлінні суспільним життям [5, с. 41].

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

У реаліях процеси інтеграції України тісно пов'язані з безпековими, політичними та економічними чинниками. Ключовими вимогами Світового банку до систем публічного управління в країнах, які отримують економічну допомогу є участь громадян і відповідальність та підзвітність; політична стабільність і відсутність насильства; ефективність уряду; якість регуляторної політики; верховенство права; контроль корупції. Такі показники може забезпечити реформоване публічне управління, яке повністю дотримується принципів Good Governance, що регулюють правовідносини громадянського суспільства, публічної адміністрації та приватного сектора на основі базових принципів демократії та верховенства права.

Література:

1. Конституція України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%-80#Text>
2. Аджемоглу, Д., Робінсон, Дж. (2022) Чому нації занепадають? Походження влади, багатства і бідності. Наш Формат.
3. Гарькавий, І. Б., Осипов, Д. М. (2022). Теоретичі та методологічні аспекти сутності поняття "публічне управління". Державне будівництво, Том 2, № 32. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2022-2-01>
4. Договір про заснування Європейської Спільноти (консолідована версія станом на 1 січня 2005 року). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_-017#Text
5. Дурман, О.Л. (2019). Good Governance — основа для розбудови ефективної системи публічного управління. Публічне управління та митне адміністрування: Університет митної справи та фінансів, 1 (20), 37-43. URL: <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/handle/12345-6789/3567>
6. Зеленко, В., Зеленко, Н. (2023). Про особливості концепції "good governance" та її застосування у розвитку моделі публічного управління в Україні в умовах євроінтеграції та глобалізації. Вісник Львівського університету. Серія економічна, 64, 19—30. <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/economics/article/view/11834>
7. Крамар, І. Ю. (2017). Деякі аспекти міжнародної інтеграції України. Тенденції розвитку маркетингу в умовах економічних трансформацій: монографія (с. 117—132). https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/21024/2/TRM_2017_Kramar_I_Yu-Deiaki_aspekty_mizhnarodnoi_117-132.pdf
8. Михайловська, О. В., Філіпова, Н. В., Ладонько, Л. С., Ткаленко, Н. В. (2016). Аналіз теоретичних підходів до визначення сутності складових дефініцій публічного управління та адміністрування. Науковий часопис "Університетські наукові записки", 2 (58), 241—253.
9. Проект Закону України від 07.08.2018 № 9015 Про Стратегію сталого розвитку України до 2030 року. <https://ips.ligazakon.net/document/JH6Y-F00A?an=332>

10. Таран, Є. І. (2020). Трансформація системи публічного управління в Україні. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління, Том 31 (70), № 3, 43—46. http://www.pubadm.vernadskeyjournals.in.ua/journals/2020/3_2020/10.pdf

11. Трегобчук, В. М., Мочерний, С. В., Павлюк, С. П., Копійка В. В., Мельник Л. Г. (2011). Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] Інтеграція. Взято 11 червня 2024 з <https://esu.com.ua/article-12384>

12. Україна покращила показник сталості організацій громадянського суспільства. (2023) Взято 13 червня 2024 з <https://cs.detector.media/law-and-money/texts/185703/2023-10-26-ukraina-pokrashchyla-pokaznyk-stalosti-organizatsiy-gromadyanskogo-suspilstva/>

13. Чада, Р. (2016) Good Governance: Рамки для впровадження доброго урядування. Академія доброго урядування та підвищення компетентності в Європі (AGREE), Berlin. DOI:10.13140/RG.2.2.20243.89125

14. Шаульська, Г. М. (2018). Сучасні західні управлінські моделі. Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України, 3, 111—116. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2018_3_18

15. Good Governance. Взято 8 червня 2024 з <https://www.undp.org/?search=Good+Governance>

16. Kmezic, M., Melnyk, V., Smaliuk, R. (2024). How to upgrade EU benchmarking in Fundamentals: the case of judicial reform in Ukraine. NGO Ukrainian Centre for European Policy, NGO Centre of Policy and Legal Reform. https://ucep.org.ua/wp-content/uploads/2024/02/how-to-upgrade-eu-benchmarking-in-fundamentals-the-case-of-judicial-reform-in-ukraine_web.pdf

17. Saxer, M. The end of the end of history. Взято 20 травня 2024 з <https://www.ips-journal.eu/topics/foreign-and-security-policy/the-end-of-the-end-of-history-6063/>

References:

1. Verkhovna Rada of Ukraine (1996), "Constitution of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (Accessed 15.06.24).

2. Adzhemohlu, D. and Robinson, Dz. (2022), Chomu natsii zanepadaiut? Pokhodzhennia vlady, bahatstva i bidnosti.[Why do nations decline? The origin of power, wealth and poverty]. Nash Format, Kyiv, Ukraine.

3. Har'kavyj, I. B. and Osypov D. M. (2022), "Theoretical and methodological aspects of the essence of the concept of "public administration", Derzhavne budivnytstvo, vol. 2, no. 32. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2022-2-01>.

4. EU (2005), "Treaty establishing the European Community (consolidated version as of January 1, 2005)", available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_017#Text (Accessed 14.06.24).

5. Durman, O.L. (2019), "Good Governance is the basis for building an effective system of public administration", Publichne upravlinnia ta mytne administruvannia, vol. 1 (20), available at: <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/handle/123456789/3567> (Accessed 14.06.24).

6. Zelenko, V. and Zelenko, N. (2023), "On the peculiarities of the concept of "good governance" and its application in the development of the model of public

administration in Ukraine in the conditions of European integration and globalization", Visnyk L'vivs'koho universytetu. Serii ekonomichna, vol. 64, available at: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/economics/article/view/11834> (Accessed 13.06.24).

7. Kramar, I. Yu. (2017), "Some aspects of international integration of Ukraine", Tendentsii rozvytku marketynhu v umovakh ekonomichnykh transformatsij [Trends in the development of marketing in the conditions of economic transformations], Ternopil', Ukraine, pp. 117—132, available at: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/21024/2/TRM_2017_Kramar_I_Yu-Deiaki_aspekty_mizhnarodnoi_117-132.pdf (Accessed 14.06.24).

8. Mykhajlovs'ka, O. V., Filipova, N. V., Ladon'ko, L. S. and Tkalenko, N. V. (2016), "Analysis of theoretical approaches to determining the essence of the constituent definitions of public management and administration". Naukovyj chasopys "Universytets'ki naukovi zapysky", vol. 2 (58).

9. Verkhovna Rada of Ukraine (2018), Draft Law of Ukraine "On the Strategy of Sustainable Development of Ukraine until 2030", available at: <https://ips.ligazakon.net/document/JH6YF00A?an=332> (Accessed 8.06.24).

10. Taran, Ye. I. (2020), "Transformation of the public administration system in Ukraine", Vcheni zapysky Tavrijs'koho natsional'noho universytetu imeni V.I. Vernads'koho. Serii: Derzhavne upravlinnia", vol. 31 (70), no. 3, available at: http://www.pubadm.vernadskeyjournals.in.ua/journals/2020/3_2020/10.pdf (Accessed 12.06.24).

11. Trehobchuk, V. M., Mochernyj, S. V., Pavliuk, S. P., Kopijka, V. V. and Mel'nyk, L. H. (2011), "Integration", Entsiklopediia Suchasnoi Ukrainy, [Online], available at: <https://esu.com.ua/article-12384> (Accessed 10.06.24).

12. Skvortsova, V. (2023), "Ukraine has improved the indicator of sustainability of civil society organizations" (2023), available at: <https://cs.detector.media/law-and-money/texts/185703/2023-10-26-ukraina-pokrashchyla-pokaznyk-stalosti-organizatsiy-gromadyanskogo-suspilstva/> (Accessed 13.06.24).

13. Chada, R. (2016), "Good Governance: A framework for streamlining good governance", Akademiia dobroho uriaduvannia ta pidvyschennia kompetentnosti v Yevropi (AGREE), Berlin, DOI:10.13140/RG.2.2.20243.89125

14. Shaul's'ka, H. M. (2018), "Modern western management models", Naukovi zapysky Instytutu zakonodavstva Verkhovnoi Rady Ukrainy, vol. 3, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2018_3_18 (Accessed 10.06.24).

15. UNDP (2024), "Good Governance", available at: <https://www.undp.org/?search=Good+Governance> (Accessed 8.06.24).

16. Kmezic, M., Melnyk, V. and Smaliuk, R. (2024), "How to upgrade EU benchmarking in Fundamentals: the case of judicial reform in Ukraine", NGO Ukrainian Centre for European Policy, NGO Centre of Policy and Legal Reform, available at: https://ucep.org.ua/wp-content/uploads/2024/02/how-to-upgrade-eu-benchmarking-in-fundamentals-the-case-of-judicial-reform-in-ukraine_web.pdf (Accessed 16.06.24).

17. Saxer, M. (2022), "The end of the end of history", available at: <https://www.ips-journal.eu/topics/foreign-and-security-policy/the-end-of-the-end-of-history-6063/> (Accessed 20.05.24).

Стаття надійшла до редакції 21.06.2024 р.